

Przewodnik po Szczecińskim Budżecie Obywatelskim

(wersja uproszczona bez elementów wizualnych z wysokim kontrastem)

Ten przewodnik powstał z myślą o mieszkańcach Szczecina, którzy chcą lepiej zrozumieć, czym jest **SBO - Szczeciński Budżet Obywatelski** i w jaki sposób można się w niego zaangażować.

Budżet obywatelski jest jednym z narzędzi, dzięki którym mieszkańci i mieszkańcy mają realny wpływ na rozwój swojego miasta. To właśnie mieszkańcy zgłaszają pomysły, decydują o ich wyborze i współtworzą zmiany w przestrzeni, z której korzystają na co dzień.

Twoje pomysły mogą zmieniać miasto

Jeżeli mieszkasz w Szczecinie, **masz prawo współdecydować o tym, jak zmienia się Twoje otoczenie**. Być może zauważasz miejsca, które wymagają poprawy, masz pomysł na nowe przestrzenie dla mieszkańców albo widzisz potrzebę działań społecznych lub kulturalnych. Budżet Obywatelski daje **możliwość przekształcenia takich pomysłów w realne projekty**, które mogą zostać zrealizowane z publicznych środków miasta.

Szczecin zmienia się każdego dnia dzięki aktywności osób, które w nim mieszkają. Budżet Obywatelski jest jednym z narzędzi, które pozwalają tę aktywność przekuć w konkretne działania. Warto więc traktować go jako zaproszenie do współtworzenia miasta - miejsca, w którym mieszkamy, pracujemy, uczymy się i spędzamy czas.

Przewodnik przygotowała Fundacja MOŻESZ w ramach Akademii SBO 2027.

Spis treści:

Twoje pomysły mogą zmieniać miasto	1
Spis treści:	2
Czym dokładnie jest budżet obywatelski?	5
   Zgłaszanie pomysłów przez mieszkańców	5
   Weryfikacja możliwości realizacji projektów	5
   Powszechne głosowanie mieszkańców	6
   Realizacja projektów wybranych przez mieszkańców	6
Skąd pochodzą środki przeznaczone na SBO?	6
   Część budżetu oddana do decyzji mieszkańców	7
   Wysokość środków przeznaczonych na Budżet Obywatelski	7
   Docelowy poziom środków na Budżet Obywatelski	7
Dlaczego warto się zaangażować?	8
   Możliwość zgłaszania własnych pomysłów	8
   Wpływ na rozwój miasta i dzielnic	8
Kategorie projektów	9
   Projekty ogólnomiejskie	9
   Projekty lokalne	9
   Zmiany zasad w kolejnych edycjach	10
Jakiego rodzaju projekty mogą być finansowane z Budżetu	

<u>Obywatelskiego?</u>	10
<u>Projekty infrastrukturalne</u>	10
<u>Projekty społeczne i edukacyjne</u>	10
<u>Jakich projektów nie można zgłaszać?</u>	11
<u>Kto może zgłaszać projekty do Budżetu Obywatelskiego?</u>	11
<u>Osoba jako autor pomysłu</u>	12
<u>Jak zgłosić projekt?</u>	12
<u>Jak przygotować tytuł oraz opis projektu?</u>	13
<u>Tytuł projektu - krótki i zrozumiały</u>	13
<u>Opis problemu - dlaczego projekt jest potrzebny</u>	13
<u>Opis rozwiązania - co dokładnie zostanie zrealizowane</u>	14
<u>Korzyści dla mieszkańców</u>	14
<u>Skrócony opis projektu do materiałów promocyjnych</u>	14
<u>Lokalizacja projektu</u>	15
<u>Sprawdzenie działki w formularzu zgłoszeniowym</u>	15
<u>Korzystanie z geoportalu miasta</u>	15
<u>Zgoda wszystkich właścicieli terenu</u>	16
<u>Tereny wyłączone z realizacji projektów</u>	16
<u>Cel i uzasadnienie projektu</u>	17
<u>Dostępność projektów dla wszystkich mieszkańców</u>	17
<u>Tekst alternatywny do materiałów graficznych</u>	17
<u>Dostępność przestrzeni i lokalizacji projektu</u>	18
<u>Dostępność komunikacyjna</u>	18
<u>Odbiorcy projektu</u>	18
<u>Dlaczego warto określić grupę docelową</u>	19
<u>Jak opisać odbiorców projektu</u>	19
<u>Jasny i zrozumiały opis</u>	19
<u>Jak przygotować kosztorys projektu?</u>	20

Określenie zakresu projektu	20
Lista elementów potrzebnych do realizacji	20
Szacowanie kosztów	21
Gdzie szukać informacji o kosztach?	21
Sprawdzenie limitów budżetowych	21
Możliwość skorzystania ze wsparcia	22
Realistyczny kosztorys jako podstawa projektu	22
Kiedy kilku autorów ma podobny pomysł	22
Możliwość połączenia podobnych projektów	23
Zgoda autorów projektów	23
Po wysłaniu projektu...	23
Czy można uzupełnić wniosek po jego odrzuceniu?	23
Znaczenie etapu weryfikacji projektów	24
Brak możliwości zmian po ogłoszeniu wyników	24
Jak można oddać głos na projekty?	24
Liczba głosów przysługujących mieszkańcowi	25
Jednorazowy udział w głosowaniu	25
Co decyduje o wygranej projektu w głosowaniu?	25
Minimalna liczba głosów potrzebna do realizacji	26
Znaczenie aktywności mieszkańców	26
Rezerwa realizacyjna projektów	26
Twoje zaangażowanie ma znaczenie!	27
Zrób pierwszy krok	27
Gdzie można uzyskać wsparcie na różnych etapach SBO?	27

Czym dokładnie jest budżet obywatelski?

Budżet Obywatelski to **demokratyczny proces**, dzięki któremu mieszkańcy i mieszkańcy mogą bezpośrednio współdecydować o części wydatków publicznych w swojej gminie. Oznacza to, że osoby mieszkające na danym terenie mają realny wpływ na to, jakie pomysły **zostaną zrealizowane w najbliższych latach z pieniędzy publicznych**. Budżet Obywatelski jest planowany z myślą o kolejnym roku budżetowym, dlatego mieszkańcy mogą zgłaszać pomysły na zmiany i inwestycje, które odpowiadają na potrzeby lokalnej społeczności. Niniejszy przewodnik dotyczy sposobu realizowania Budżetu Obywatelskiego w Szczecinie.

Zgłaszanie pomysłów przez mieszkańców

Pierwszym etapem SBO jest zgłaszanie projektów **przez mieszkańców**. Każda osoba mieszkająca w naszym mieście może zaproponować pomysł na działanie lub inwestycję, która poprawi jakość życia w okolicy. Może to być na przykład nowa przestrzeń rekreacyjna, wydarzenie kulturalne albo poprawa infrastruktury. Mieszkaniec przed zgłoszeniem projektu powinien upewnić się, czy pomysł odpowiada na potrzeby innych osób.

Weryfikacja możliwości realizacji projektów

Po złożeniu projektów Urząd Miasta analizuje zgłoszone propozycje. Sprawdza się między innymi, czy projekt jest zgodny z przepisami prawa, czy może zostać zrealizowany na wskazanym terenie oraz czy jego koszt mieści się w przewidzianych ramach budżetowych. Na etapie składania projektów

warto więc, aby mieszkańcy upewnili się, że ich pomysł jest opisany jasno i zawiera wszystkie potrzebne informacje, ponieważ ułatwia to jego rzetelną ocenę.

Powszechne głosowanie mieszkańców

Projekty, które pomyślnie przejdą etap weryfikacji, trafiają pod powszechne i bezpośrednie głosowanie mieszkańców. Oznacza to, że każda osoba uprawniona do udziału może zdecydować, które pomysły uważa za najważniejsze dla swojej społeczności. Głosowanie jest jednym z najważniejszych momentów całego procesu, ponieważ to właśnie wtedy mieszkańcy wspólnie wybierają projekty, które powinny zostać zrealizowane.

Realizacja projektów wybranych przez mieszkańców

Po zakończeniu głosowania do realizacji trafiają projekty, które uzyskały największą liczbę głosów mieszkańców, aż do wyczerpania dostępnej puli środków w danej kategorii. Wybrane inicjatywy zostają wpisane do budżetu gminy na kolejny rok, co oznacza, że samorząd zobowiązuje się do ich wykonania. Dzięki temu mieszkańcy mogą zobaczyć realne efekty swojego zaangażowania w postaci nowych inwestycji i działań w swojej okolicy.

Skąd pochodzą środki przeznaczone na SBO?

Szczeciński Budżet Obywatelski jest finansowany z publicznych środków Gminy Miasta Szczecin. Oznacza to, że są to pieniądze, które przeznaczone są na realizację różnych zadań publicznych, takich jak utrzymanie infrastruktury, edukacja, transport czy działania społeczne.

Część budżetu oddana do decyzji mieszkańców

Środki przeznaczone na Budżet Obywatelski nie są dodatkowymi pieniędzmi pozyskanymi z zewnątrz. Stanowią one wyodrębnioną część budżetu miasta, którą samorząd oddaje do dyspozycji mieszkańców w ramach procesu partycypacyjnego. Dzięki temu mieszkańcy i mieszkańcy mogą zdecydować, które projekty i pomysły zostaną zrealizowane w ich najbliższym otoczeniu.

Wysokość środków przeznaczonych na Budżet Obywatelski

Każdego roku samorząd określa konkretną kwotę, która zostaje przeznaczona na realizację projektów zgłoszonych przez mieszkańców i jest ona zapisana w regulaminie programu. Dokument ten zawiera zapis mówiący o tym, że Prezydent Miasta, w miarę możliwości finansowych, będzie dążył do stopniowego zwiększania puli środków przeznaczonych na Szczeciński Budżet Obywatelski.

Docelowy poziom środków na Budżet Obywatelski

Zgodnie z regulaminem celem jest osiągnięcie poziomu 1% wydatków miasta z roku poprzedniego. Warto wiedzieć, że przepisy ustawowe przewidują minimalny poziom wynoszący 0,5% wydatków gminy. Oznacza to, że planowane rozwiązanie zakłada przeznaczenie na SBO wyższej kwoty niż minimalna wartość wynikająca z przepisów prawa.

Stopniowe zwiększanie puli środków oznacza, że w kolejnych edycjach mieszkańcy mogą mieć do dyspozycji coraz większe kwoty przeznaczone na realizację swoich pomysłów. Warto więc śledzić kolejne edycje programu i aktywnie się w nie angażować, ponieważ wraz ze wzrostem budżetu rosną także możliwości wprowadzania pozytywnych zmian w przestrzeni miasta.

Dlaczego warto się zaangażować?

Budżet Obywatelski daje mieszkańcom realną możliwość wpływania na rozwój swojej gminy. Dzięki temu procesowi osoby mieszkające w danym mieście lub gminie mogą współdecydować o tym, na jakie działania i inwestycje zostanie przeznaczona część publicznych pieniędzy. Udział w Budżecie Obywatelskim pozwala więc nie tylko wyrazić swoją opinię, ale także aktywnie uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących wspólnej przestrzeni.

Możliwość zgłaszania własnych pomysłów

Budżet Obywatelski umożliwia mieszkańcom zgłaszanie własnych propozycji projektów. Każda osoba może zaproponować pomysł, który odpowiada na potrzeby społeczności lokalnej, poprawia komfort życia lub rozwija przestrzeń wspólną. Warto, aby mieszkańiec zastanowił się, jakie zmiany mogłyby przynieść korzyść większej liczbie osób i w jaki sposób jego pomysł może przyczynić się do rozwoju okolicy.

Wpływ na rozwój miasta i dzielnic

Zaangażowanie w Budżet Obywatelski pozwala mieszkańcom współtworzyć zmiany zarówno w skali całego miasta, jak i w najbliższym otoczeniu. Projekty mogą dotyczyć różnych obszarów życia społecznego, przestrzeni publicznej, rekreacji, kultury czy infrastruktury. Dzięki aktywności mieszkańców możliwe jest realizowanie pomysłów, które odpowiadają na rzeczywiste potrzeby poszczególnych dzielnic i społeczności lokalnych.

Kategorie projektów

W SBO projekty zgłaszane przez mieszkańców dzielą się na dwie podstawowe kategorie: projekty ogólnomiejskie oraz projekty lokalne. Podział ten pozwala uwzględnić zarówno inicjatywy ważne dla całego miasta, jak i pomysły dotyczące konkretnych części Szczecina.

Projekty ogólnomiejskie

Projekty ogólnomiejskie są skierowane do wszystkich mieszkańców miasta i mogą dotyczyć różnych obszarów życia społecznego, przestrzeni publicznej, rekreacji, kultury lub infrastruktury. W tej kategorii można zgłaszać także większe przedsięwzięcia o szerszym zasięgu oddziaływania. Warto, aby mieszkaniiec zgłaszający projekt w tej kategorii zastanowił się, czy proponowane rozwiązanie będzie dostępne i użyteczne dla osób z różnych części miasta.

Projekty lokalne

Projekty lokalne dotyczą konkretnych obszarów miasta. Ich celem jest wprowadzanie zmian w najbliższym otoczeniu mieszkańców. Każdy z obszarów ma przypisaną określoną pulę środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów. Warto, aby mieszkaniiec przed zgłoszeniem projektu sprawdził w tabeli podziału środków, jaka kwota została przeznaczona dla danego obszaru.

Zmiany zasad w kolejnych edycjach

Zasady funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego mogą zmieniać się w kolejnych edycjach. Dotyczy to między innymi kategorii projektów, wysokości dostępnych środków czy szczegółowych zasad zgłaszania i realizacji pomysłów. Urząd Miasta Szczecin oraz odpowiednie komórki organizacyjne co roku analizują przebieg całego procesu i sprawdzają, czy niektóre elementy wymagają wprowadzenia zmian lub usprawnień.

Jakiego rodzaju projekty mogą być finansowane z Budżetu Obywatelskiego?

Projekty infrastrukturalne

W ramach Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego mogą być zgłaszane projekty o charakterze infrastrukturalnym. Są to inicjatywy związane z budową, modernizacją lub poprawą przestrzeni publicznej. Mogą one dotyczyć na przykład zagospodarowania terenów rekreacyjnych, tworzenia nowych miejsc spotkań dla mieszkańców, poprawy infrastruktury pieszej i rowerowej czy rozwoju zieleni miejskiej. Projekty infrastrukturalne często mają trwały charakter i pozostają dostępne dla mieszkańców przez wiele lat.

Projekty społeczne i edukacyjne

SBO umożliwia również zgłaszanie projektów o charakterze nieinfrastrukturalnym, nazywanych często projektami miękkimi. Mogą one obejmować różnego rodzaju działania społeczne, edukacyjne, kulturalne lub integracyjne skierowane do mieszkańców. Ważne jest, aby takie inicjatywy

były nieodpłatne i dostępne dla wszystkich osób zainteresowanych udziałem.

Jakich projektów nie można zgłaszać?

W ramach SBO - Szczeciński Budżet Obywatelski nie można zgłaszać projektów, które obejmują jedynie część planowanego przedsięwzięcia. Oznacza to, że projekt nie może zakładać realizacji wyłącznie jednego etapu zadania, na przykład przygotowania dokumentacji projektowej lub opracowania planu inwestycji z zamiarem wykonania właściwych prac w kolejnych latach.

Projekty nie także mogą polegać na budowie, nadbudowie, rozbudowie, przebudowie lub remoncie budynków, z wyjątkiem działań poprawiających dostęp do budynków dla osób ze szczególnymi potrzebami. Nie można także zgłaszać projektów dotyczących zakupu lub wypożyczenia sprzętu, który miałby być wykorzystywany przez podmioty inne niż jednostki miejskie, ani projektów związanych ze zmianą rozkładów jazdy komunikacji miejskiej. Wykluczone są również projekty planowane na terenach Rodzinnych Ogródków Działkowych. Ograniczenia te mają na celu zapewnienie, że projekty realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego będą ogólnodostępne, bezpłatne i służące wszystkim mieszkańcom miasta.

Kto może zgłaszać projekty do Budżetu Obywatelskiego?

Projekty do SBO mogą zgłaszać wyłącznie mieszkańcy Szczecina. Oznacza to, że wnioskodawcą musi być osoba fizyczna, czyli konkretna mieszkanka lub mieszkaniec miasta. Każda osoba mieszkająca w Szczecinie może

zapropionować pomysł na projekt, który jej zdaniem poprawi jakość życia w mieście lub w danej dzielnicy.

Osoba jako autor pomysłu

W Budżecie Obywatelskim bardzo ważne jest osobiste zaangażowanie mieszkańców. Każdy projekt musi mieć swojego autora lub autorkę, czyli osobę, która zgłasza pomysł i bierze odpowiedzialność za jego opisanie oraz przedstawienie. Dzięki temu za każdą propozycją stoi konkretna osoba, która zna potrzeby swojej okolicy i chce wprowadzić pozytywną zmianę.

Instytucje nie mogą zgłaszać projektów Projektów do Budżetu Obywatelskiego nie mogą zgłaszać instytucje ani podmioty organizacyjne. Oznacza to, że wniosków nie składają szkoły, stowarzyszenia, fundacje, firmy ani inne organizacje. Jeśli jednak pracownicy instytucji, członkowie organizacji społecznych lub osoby związane ze szkołami chcą zaproponować projekt, mogą zrobić to jako mieszkańcy - we własnym imieniu. Warto pamiętać, że w Budżecie Obywatelskim kluczową rolę odgrywa inicjatywa mieszkańców i ich osobiste zaangażowanie w rozwój miasta.

Jak zgłosić projekt?

Projekty do SBO składa się w formie elektronicznej za pośrednictwem platformy internetowej sbo.szczecin.eu. Mieszkaniec przygotowuje opis swojego pomysłu, wskazuje jego lokalizację, szacunkowy koszt oraz kategorię projektu, a następnie wypełnia formularz zgłoszeniowy dostępny na platformie. Warto przed wysłaniem wniosku upewnić się, że wszystkie wymagane informacje zostały poprawnie uzupełnione i że projekt został

opisany w sposób jasny i zrozumiały dla osób, które będą go oceniać oraz dla mieszkańców biorących udział w głosowaniu.

Jak przygotować tytuł oraz opis projektu?

Dobry tytuł i czytelny opis projektu pomagają mieszkańcom szybko zrozumieć, czego dotyczy dany pomysł i dlaczego warto na niego zagłosować. Warto pamiętać, że wiele osób zapoznaje się z projektami w krótkim czasie, przeglądając listę propozycji lub materiały promocyjne. Dlatego tekst powinien być prosty, konkretny i jasno wyjaśniać, jaki problem rozwiązuje projekt oraz jakie korzyści przyniesie mieszkańcom.

Tytuł projektu - krótki i zrozumiały

Tytuł projektu powinien w prosty sposób informować, czego dotyczy pomysł. Warto unikać długich i skomplikowanych sformułowań, które mogą być trudne do zrozumienia. Lepiej postawić na jasny, konkretny komunikat opisujący planowaną zmianę. Zamiast używać ogólnych lub urzędowych określeń, warto wskazać bezpośrednio, co powstanie lub co zostanie zmienione w danej przestrzeni. Tytuł powinien być krótki, czytelny i łatwy do zapamiętania.

Opis problemu - dlaczego projekt jest potrzebny

W pierwszej części opisu warto wyjaśnić, dlaczego projekt jest potrzebny. Mieszkaniec zgłaszający pomysł może w kilku zdaniach przedstawić sytuację, która wymaga zmiany, lub wskazać brakujące elementy w

przestrzeni miasta. Dzięki temu osoby zapoznające się z projektem łatwiej zrozumieją, z jakim problemem mierzą się mieszkańcy danej okolicy i dlaczego warto podjąć działanie.

Opis rozwiązania - co dokładnie zostanie zrealizowane

Kolejnym krokiem jest przedstawienie konkretnego rozwiązania. W tej części warto jasno napisać, co zostanie wykonane w ramach projektu, jakie elementy powstaną oraz jakie działania zostaną przeprowadzone. Im bardziej czytelny i konkretny będzie opis planowanych zmian, tym łatwiej mieszkańcom wyobrazić sobie efekt realizacji projektu.

Korzyści dla mieszkańców

Na końcu warto pokazać, jakie korzyści przyniesie realizacja projektu. Mieszkaniec zgłaszający pomysł może wskazać, w jaki sposób projekt poprawi jakość życia w okolicy, kto będzie mógł z niego korzystać oraz jak wpłynie on na przestrzeń wspólną. Taka informacja pomaga innym mieszkańcom zrozumieć, dlaczego projekt jest ważny dla społeczności i jakie pozytywne zmiany może wprowadzić w mieście.

Skrócony opis projektu do materiałów promocyjnych

Oprócz pełnego opisu projektu warto przygotować także krótszą wersję tekstu. Skrócony opis przydaje się na plakatach, ulotkach, w mediach społecznościowych lub w wiadomościach kierowanych do mieszkańców. Powinien on w kilku zdaniach wyjaśniać najważniejszą ideę projektu oraz

zachęcać do oddania głosu. Warto zadbać o to, aby skrócony opis był prosty, zrozumiały i jasno pokazywał, jaką zmianę przyniesie realizacja projektu.

Lokalizacja projektu

Przygotowując projekt do SBO warto upewnić się, czy planowana lokalizacja umożliwi jego realizację. Projekty mogą być realizowane przede wszystkim na terenach należących do Gminy Miasto Szczecin lub do Skarbu Państwa. W niektórych przypadkach możliwa jest również realizacja projektu na terenach wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez spółdzielnie, jeśli w budynkach znajdują się także lokale spółdzielcze.

Sprawdzenie działki w formularzu zgłoszeniowym

Najprostszym sposobem sprawdzenia lokalizacji projektu jest skorzystanie z mapy dostępnej w formularzu zgłoszeniowym. Podczas wypełniania wniosku mieszkańców może wskazać miejsce realizacji projektu poprzez umieszczenie pinezki na mapie. Po zaznaczeniu lokalizacji system wyświetli podstawowe informacje o działce, takie jak numer działki, obręb oraz właściciel terenu. Dzięki temu można szybko sprawdzić, czy dany teren należy do miasta lub innego podmiotu.

Korzystanie z geoportalu miasta

Pomocnym narzędziem jest również geoportal miasta Szczecin dostępny pod adresem geoportal.szczecin.eu. W geoportalu można sprawdzić szczegółowe dane dotyczące działki oraz jej właściciela. Warto włączyć warstwę „mienie gminy - do budżetu obywatelskiego”. Tereny należące do

Gminy Miasto Szczecin są tam oznaczone kolorem żółtym i to właśnie na nich najłatwiej realizować projekty w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Projekt na terenie, który nie należy do miasta Jeżeli planowana lokalizacja projektu znajduje się na terenie, który nie należy do miasta, wciąż istnieje możliwość zgłoszenia projektu. W takiej sytuacji konieczne jest jednak dołączenie do formularza oświadczenia właściciela terenu o gotowości użyczenia działki na potrzeby realizacji projektu. Na etapie zgłoszenia wystarczy samo oświadczenie. Umowa użyczenia będzie potrzebna dopiero wtedy, gdy projekt zostanie wybrany do realizacji.

Zgoda wszystkich właścicieli terenu

Warto pamiętać, że jeśli działka ma kilku właścicieli, zgodę na realizację projektu musi wyrazić każda z tych osób lub instytucji. Brak zgody któregoś z właścicieli może uniemożliwić realizację projektu, nawet jeśli zostanie on wybrany w głosowaniu mieszkańców.

Tereny wyłączone z realizacji projektów

Nie można zgłaszać projektów, które miałyby zostać zrealizowane na terenach Rodzinnych Ogródków Działkowych. Wynika to z zasady ogólnodostępności projektów Budżetu Obywatelskiego, zgodnie z którą efekty realizowanych inicjatyw powinny być dostępne dla wszystkich mieszkańców miasta.

Cel i uzasadnienie projektu

Na tym etapie przygotowania wniosku mieszkaniec powinien jasno opisać, jaki jest cel projektu oraz dlaczego jego realizacja jest potrzebna. Warto wskazać, jaki problem w otoczeniu ma zostać rozwiązany i jakie zmiany przyniesie realizacja pomysłu. W tej części należy również opisać, jakie korzyści projekt przyniesie mieszkańcom oraz w jaki sposób wpłynie na lokalną społeczność i przestrzeń, w której będzie realizowany.

Dostępność projektów dla wszystkich mieszkańców

Przygotowując projekt do SBO należy pamiętać o zasadzie dostępności. Oznacza to, że efekty projektu powinny być zaprojektowane w taki sposób, aby mogło z nich korzystać możliwie jak najszersze grono mieszkańców. Społeczność miasta jest różnorodna, dlatego projekty powinny uwzględniać potrzeby osób w różnym wieku, osób z niepełnosprawnościami oraz osób o różnych sposobach poruszania się i korzystania z przestrzeni publicznej.

Tekst alternatywny do materiałów graficznych

Jeżeli do projektu dołączane są załączniki, takie jak wizualizacje, plany, schematy lub zdjęcia, należy dodać do nich tzw. tekst alternatywny. Jest to krótki opis grafiki, który umożliwia osobom niewidomym lub słabowidzącym zrozumienie jej treści za pomocą programów asystujących. Tekst alternatywny powinien być zwięzły, precyzyjny i koncentrować się na najważniejszych elementach obrazu. Warto unikać ogólnych sformułowań i przejść bezpośrednio do opisu tego, co przedstawia grafika. Dobrą praktyką

jest również dopasowanie opisu do kontekstu projektu, tak aby wskazywał elementy istotne dla zrozumienia pomysłu.

Dostępność przestrzeni i lokalizacji projektu

Dostępność dotyczy nie tylko treści cyfrowych, ale także przestrzeni, w której projekt ma zostać zrealizowany. Wybierając lokalizację projektu warto upewnić się, że miejsce to będzie dostępne dla różnych mieszkańców. Należy zwrócić uwagę na to, czy do wybranego miejsca można dotrzeć bez barier architektonicznych, na przykład czy prowadzą do niego ścieżki dostępne dla osób poruszających się na wózkach, a nie wyłącznie schody.

Dostępność komunikacyjna

Przy planowaniu projektu warto także zastanowić się nad dostępnością komunikacyjną miejsca realizacji. Dobrą praktyką jest wybór lokalizacji znajdującej się w pobliżu przystanków komunikacji miejskiej. Dzięki temu z efektów projektu będą mogli korzystać także mieszkańcy, którzy nie poruszają się samochodem. Uwzględnienie dostępności na etapie planowania projektu zwiększa szansę, że będzie on użyteczny dla szerokiego grona mieszkańców i rzeczywiście odpowie na potrzeby lokalnej społeczności.

Odbiorcy projektu

W formularzu zgłoszeniowym projektu należy wskazać, jakie grupy mieszkańców Szczecina w szczególności skorzystają z jego realizacji. Oznacza to, że mieszkaniec przygotowujący projekt powinien zastanowić się, dla kogo planowana zmiana będzie najbardziej istotna i kto będzie bezpośrednio korzystał z efektów projektu. Określenie odbiorców pomaga

lepiej zaplanować działania oraz pokazuje, jakie potrzeby społeczne projekt ma zaspokoić.

Dlaczego warto określić grupę docelową

Projekt składany do Budżetu Obywatelskiego powstaje przede wszystkim z myślą o mieszkańcach. Dlatego warto zastanowić się, kto najbardziej odczuje zmianę w swoim otoczeniu oraz jakie potrzeby tej grupy projekt będzie realizował. Odbiorcami mogą być na przykład dzieci, młodzież, osoby starsze, osoby aktywne fizycznie, rodzice z dziećmi czy mieszkańcy konkretnej okolicy. Jasne wskazanie grupy odbiorców pomaga lepiej wyjaśnić sens projektu i pokazuje, że pomysł odpowiada na realne potrzeby społeczności.

Jak opisać odbiorców projektu

Opisując odbiorców projektu warto odpowiedzieć na kilka prostych pytań: kto będzie korzystał z efektów projektu, kto odczuje poprawę jakości życia po jego realizacji oraz w jaki sposób projekt wpłynie na codzienne funkcjonowanie mieszkańców. Przykładowo, w przypadku budowy placu zabaw odbiorcami będą przede wszystkim dzieci oraz ich opiekunowie. Warsztaty edukacyjne mogą być skierowane do młodzieży lub osób starszych, natomiast poprawa oświetlenia w przestrzeni publicznej może zwiększyć bezpieczeństwo osób wracających do domu po zmroku.

Jasny i zrozumiały opis

Opis odbiorców projektu powinien być napisany prostym i zrozumiałym językiem. Warto pamiętać, że projekt czytają zarówno mieszkańcy, którzy

będą głosować, jak i osoby weryfikujące wniosek w Urzędzie Miasta. Dlatego najlepiej pisać jasno i konkretnie, unikając skomplikowanych sformułowań. Dobrze opisani odbiorcy projektu pomagają innym mieszkańcom lepiej zrozumieć sens pomysłu i zobaczyć, jakie zmiany może on przynieść w życiu lokalnej społeczności.

Jak przygotować kosztorys projektu?

Kosztorys jest jednym z najważniejszych elementów zgłoszenia projektu do SBO. Pozwala określić, czy zaproponowany pomysł jest możliwy do zrealizowania oraz czy mieści się w dostępnej puli środków. Mieszkaniec przygotowujący projekt powinien przedstawić w formularzu szacunkowy koszt realizacji wszystkich planowanych działań.

Określenie zakresu projektu

Pierwszym krokiem w przygotowaniu kosztorysu jest dokładne określenie zakresu projektu. Warto zastanowić się, jakie działania obejmuje pomysł oraz jakie elementy będą potrzebne do jego realizacji. Im dokładniej opisany zostanie projekt, tym łatwiej będzie oszacować jego koszty i ocenić, czy mieści się on w ramach Budżetu Obywatelskiego oraz czy jest zgodny z obowiązującym regulaminem.

Lista elementów potrzebnych do realizacji

Przygotowując kosztorys warto sporządzić listę wszystkich elementów, które będą potrzebne do realizacji projektu. Mogą to być na przykład usługi, elementy małej architektury, materiały, koszty wykonania prac, a także

koszty przygotowania dokumentacji projektowej i nadzoru. Należy również pamiętać o uwzględnieniu kosztu oznaczenia inwestycji jako projektu realizowanego w ramach SBO.

Szacowanie kosztów

W formularzu projektowym należy podać szacunkowe kwoty brutto, czyli całkowite koszty realizacji projektu. Nie jest konieczne podawanie dokładnych wartości co do grosza. Kosztorys ma charakter orientacyjny i w razie potrzeby zostanie zweryfikowany oraz skorygowany przez właściwe jednostki Urzędu Miasta Szczecin podczas analizy projektu.

Gdzie szukać informacji o kosztach?

Przy szacowaniu kosztów warto skorzystać z dostępnych materiałów pomocniczych. Jednym z nich jest cennik miejski zawierający przykładowe koszty elementów pojawiających się w projektach Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego. Można również zapoznać się z kosztorysami projektów z poprzednich edycji, które są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej. Pomocne mogą być także konsultacje z jednostkami miejskimi lub pracownikami urzędu, którzy mogą pomóc w oszacowaniu kosztów poszczególnych elementów projektu.

Sprawdzenie limitów budżetowych

Przed złożeniem projektu warto upewnić się, że jego łączna wartość nie przekracza limitu środków przewidzianych dla danej kategorii lub obszaru lokalnego. Informacje o dostępnych kwotach można znaleźć na stronie internetowej SBO oraz w formularzu zgłoszeniowym projektu.

Możliwość skorzystania ze wsparcia

Osoby przygotowujące projekt nie muszą robić tego samodzielnie. W razie wątpliwości można skorzystać ze wsparcia pracowników Urzędu Miasta Szczecin, w szczególności Biura Partycypacji Społecznej, a także z pomocy Fundacji MOŻESZ prowadzącej Akademię SBO. Konsultacje mogą pomóc w przygotowaniu realistycznego kosztorysu, odpowiedniego opisu czy znalezienia przestrzeni do realizacji projektu na mapie oraz zwiększyć szanse na pozytywną weryfikację projektu.

Realistyczny kosztorys jako podstawa projektu

Dobrze przygotowany kosztorys ułatwia ocenę projektu i jego późniejszą realizację. Nie musi on być idealny, jednak powinien być rzetelny i możliwie realistyczny. Ostateczna analiza kosztów zostanie przeprowadzona przez odpowiednie jednostki miejskie na etapie weryfikacji projektu.

Kiedy kilku autorów ma podobny pomysł

Czy ten sam projekt może zostać zgłoszony przez kilka osób?

Może się zdarzyć, że kilku mieszkańców zgłosi bardzo podobne projekty dotyczące tego samego miejsca lub rozwiązujące ten sam problem. W takiej sytuacji podczas weryfikacji zgłoszeń urząd miasta analizuje, czy projekty mają podobny zakres, przedmiot lub lokalizację.

Możliwość połączenia podobnych projektów

Jeżeli okaże się, że dwa lub więcej projektów dotyczą tej samej inicjatywy lub bardzo zbliżonego pomysłu, istnieje możliwość ich połączenia w jeden wspólny projekt. Takie rozwiązanie pozwala uniknąć sytuacji, w której podobne pomysły konkurują ze sobą w głosowaniu, a głosy mieszkańców rozkładają się pomiędzy kilka bardzo podobnych propozycji.

Zgoda autorów projektów

Połączenie projektów jest możliwe tylko wtedy, gdy zgodzą się na to osoby, które je zgłosiły. Wnioskodawcy są informowani o takiej możliwości i mogą zdecydować, czy chcą połączyć swoje pomysły w jeden wspólny projekt. Jeśli wyrażą zgodę, połączona propozycja zostaje poddana pod głosowanie mieszkańców jako jeden projekt.

Po wysłaniu projektu...

Czy można uzupełnić wniosek po jego odrzuceniu?

Po zakończeniu procesu weryfikacji projektów nie ma możliwości uzupełniania ani zmieniania wniosku, który został odrzucony. Oznacza to, że po ogłoszeniu wyników weryfikacji projektów mieszkańcy nie mogą już ingerować w złożone wcześniej zgłoszenia ani wprowadzać do nich dodatkowych informacji lub poprawek.

Znaczenie etapu weryfikacji projektów

Etap weryfikacji jest momentem, w którym zgłoszone projekty są szczegółowo analizowane przez właściwe jednostki Urzędu Miasta Szczecin. Na tym etapie sprawdza się między innymi zgodność projektu z przepisami, możliwość jego realizacji oraz poprawność przygotowanej dokumentacji. Dlatego warto zadbać o to, aby wniosek był przygotowany starannie i zawierał wszystkie wymagane informacje.

Brak możliwości zmian po ogłoszeniu wyników

Po ogłoszeniu wyników weryfikacji projektów, a tym bardziej po zakończeniu głosowania mieszkańców, nie ma już możliwości ingerowania w treść wniosków.

Z tego powodu warto upewnić się przed złożeniem projektu, że wszystkie informacje są kompletne, a opis pomysłu oraz kosztorys są przygotowane w sposób możliwie dokładny i czytelny.

Jak można oddać głos na projekty?

Głosowanie w SBO odbywa się w formie elektronicznej. Oznacza to, że każdy mieszkaniec może oddać swój głos za pośrednictwem internetowej platformy Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego. Warto wcześniej zapoznać się z listą projektów dopuszczonych do głosowania, aby świadomie wybrać te propozycje, które najlepiej odpowiadają na potrzeby miasta i jego mieszkańców.

Liczba głosów przysługujących mieszkańcowi

Każdemu mieszkańcowi przysługują trzy głosy. Jeden głos można oddać na projekt w kategorii ogólnomiejskiej, czyli taki, który dotyczy całego miasta lub jego większej części. Dwa kolejne głosy można oddać na projekty w kategorii lokalnej, które odnoszą się do konkretnych obszarów miasta. Warto pamiętać, że na jeden projekt w kategorii lokalnej można oddać maksymalnie jeden głos.

Jednorazowy udział w głosowaniu

Każdy mieszkaniec może wziąć udział w głosowaniu tylko jeden raz. Oznacza to, że po oddaniu głosów na wybrane projekty nie ma możliwości ponownego głosowania w tej samej edycji. Dlatego warto przed oddaniem głosu dokładnie zapoznać się z projektami.

Co decyduje o wygranej projektu w głosowaniu?

O tym, które projekty zostaną zrealizowane w ramach SBO, decyduje liczba głosów oddanych przez mieszkańców. Projekty, które uzyskają największe poparcie w głosowaniu, mają największą szansę na realizację w kolejnej edycji budżetu miasta.

Największa liczba głosów w danej kategorii i obszarze

Do realizacji kierowane są projekty, które w swojej kategorii zdobyły największą liczbę głosów mieszkańców. Dotyczy to zarówno projektów ogólnomiejskich, jak i projektów lokalnych przypisanych do konkretnych

obszarów miasta. Projekty są wybierane w kolejności od największej liczby głosów aż do momentu wyczerpania puli środków przeznaczonych na daną kategorię lub obszar.

Minimalna liczba głosów potrzebna do realizacji

Aby projekt mógł zostać skierowany do realizacji, musi uzyskać co najmniej 50 głosów mieszkańców. Oznacza to, że nawet jeśli projekt znajduje się wysoko w rankingu, ale nie osiągnie minimalnego progu poparcia, nie będzie mógł zostać zrealizowany w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Znaczenie aktywności mieszkańców

Wynik głosowania w dużej mierze zależy od aktywności mieszkańców. Warto więc nie tylko zgłosić projekt, ale także informować o nim innych mieszkańców i zachęcać do udziału w głosowaniu. Dzięki temu zwiększa się szansa, że dany pomysł zdobędzie odpowiednie poparcie i zostanie zrealizowany w przestrzeni miasta.

Rezerwa realizacyjna projektów

Jeżeli po wyborze projektów pozostaną niewykorzystane środki, mogą one zostać przeniesione do tzw. rezerwy realizacyjnej. Rezerwa ta może zostać przeznaczona na realizację kolejnych projektów z listy lub na pokrycie kosztów realizacji inicjatyw wybranych w głosowaniu. Dzięki temu możliwe jest efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na Budżet Obywatelski i zwiększenie liczby projektów realizowanych dla mieszkańców.

Twoje zaangażowanie ma znaczenie!

Budżet Obywatelski to narzędzie, które daje mieszkańcom realną możliwość wpływania na rozwój miasta. Dzięki niemu każdy mieszkaniec Szczecina może zaproponować zmianę w swoim otoczeniu, wskazać ważną potrzebę lokalnej społeczności i współdecydować o tym, jak będą wykorzystywane publiczne środki. To proces, który pokazuje, że miasto może rozwijać się dzięki pomysłom i zaangażowaniu osób, które w nim mieszkają.

Zrób pierwszy krok

Jeżeli masz pomysł na zmianę w swoim otoczeniu, warto spróbować go zrealizować w ramach Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego. Nawet niewielka inicjatywa może przynieść realne korzyści dla wielu osób. Ten przewodnik powstał po to, aby ułatwić mieszkańcom zrozumienie zasad SBO i zachęcić do działania. Teraz wszystko zależy od Twojej inicjatywy i zaangażowania. Szczecin jest miastem, które współtworzą jego mieszkańcy.

Gdzie można uzyskać wsparcie na różnych etapach SBO?

Jeżeli podczas przygotowywania projektu do SBO pojawią się pytania lub wątpliwości, mieszkańcy mogą skorzystać z bezpłatnego wsparcia konsultacyjnego. Pomoc dostępna jest zarówno na etapie przygotowywania projektu, jak i w późniejszych etapach procesu, w tym podczas głosowania.

Informacji udziela Urząd Miasta Szczecin - **Biuro Partycypacji Społecznej** (po wcześniejszym umówieniu wizyty telefonicznie pod numerem **91 424 5105**),

mieszczące się przy ul. Armii Krajowej 1, pokój 335 O (III piętro), czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-15:00.

Wsparcie oferuje również **Akademia SBO**, która w 2026 roku jest realizowana przez Fundację MOŻESZ. W siedzibie przy ul. Anieli Krzywoń 10 mieszkańcy mogą skorzystać z konsultacji dotyczących przygotowania projektu, jego opisu, kosztorysu czy wyboru lokalizacji. Fundacja organizuje również spotkania, warsztaty oraz indywidualne konsultacje pomagające przejść przez proces zgłaszania projektu.

Punkt konsultacyjny działa w całym okresie realizacji projektu Akademii SBO od poniedziałku do piątku w godzinach 10:00-17:00.

Wsparcie dostępne jest także na etapie głosowania. Autorzy projektów, które zostały zakwalifikowane na listę do głosowania, mogą skorzystać z pomocy w przygotowaniu działań promujących ich pomysły. W ramach Akademii SBO można nauczyć się, jak w prosty i zrozumiały sposób opowiadać o projekcie, jak przygotować materiały informacyjne oraz jak zachęcać mieszkańców do udziału w głosowaniu. Z pomocy mogą skorzystać również osoby, które potrzebują wsparcia technicznego przy oddaniu głosu w systemie elektronicznym.

W sprawach związanych z przygotowaniem projektu lub udziałem w głosowaniu można skontaktować się z Akademią SBO telefonicznie pod numerem **602 434 633** lub mailowo: **akademiasbo@fundacjamosesz.org**.